

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815898402
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8815898402.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: BL Telecom collection, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 47 150 513, právne zastúpeného SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: F. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX I. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: V., právne zastúpené JUDr. Patrik Podhorský, advokát, Zámocká 36, Bratislava, o zaplatenie 117,17 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 13C 102/2015-37 z 20.10.2015, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a vedľajšiemu účastníkovi sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 113,67 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25% ročne zo sumy 88,52 eur od 18.04.2011 do zaplatenia, zo sumy 10,07 eur od 18.05.2011 do zaplatenia a zo sumy 15,08 eur od 18.06.2011 do zaplatenia a to v mesačných splátkach po 10 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 30-tého dňa v mesiaci na adrese žalobcu, pod následkami straty výhody splátok, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu čo do zvyšku zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia v sume 75,84 eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Pri rozhodovaní o trovách konania vo vzťahu žalobca a vedľajší účastník na strane žalovanej súd prvého stupňa vychádzal z § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Žalobcom žalovaná pohľadávka pozostávala zo sumy neuhradených služieb 117,17 eur a zo sumy 418,90 eur titulom zmluvnej pokuty. Vedľajší účastník vstúpil do konania len v časti uplatňovaného nároku z titulu zmluvných pokút. Uplatnené nároky, z titulu neuhradených služieb a z titulu zmluvnej pokuty, sú samostatne žalovateľnými nárokmi (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 11/2011 zo dňa 11.10.2012). Tvrdenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania len v časti nároku týkajúceho sa zaplatenia sumy 418,90 eur je preto opodstatnené a vzhľadom na tú skutočnosť súd pri rozhodovaní o trovách konania vo vzťahu žalobca a vedľajší účastníci vychádzal z citovaného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., zaviazal žalobcu, ktorý v tejto časti nemal úspech, keďže súd v tejto časti - zmluvnej pokuty žalobu v celom rozsahu zastavil z dôvodu späťvzatia žalobcu, na zaplatenie trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

Trovy vedľajšieho účastníka spočívali len v trovách právneho zastúpenia, tak ako ich vyčíslil jeho právny zástupca v podaní doručenom súdu dňa 27.10.2014 za dva úkony právnej služby, pričom tarifnou

hodnotou na účely určenia odmeny za jeden úkon právnej služby v zmysle § 10 ods. 1 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „cit. vyhl.“) bola suma 418,90 eur.

Súd prvého stupňa vyhodnotil aj účelnosť vynaložených trov konania a to, či tým ktorým úkonom došlo k účinnej pomoci vedľajšieho účastníka k úspechu v spore, kde súd poukázal na skutočnosť, že právny zástupca vedľajšieho účastníka potom, čo sa oboznámil so žalobným návrhom a jeho prílohami, doručil súdu vyjadrenie, v ktorom sa podrobne aj s odkazom na príslušné ustanovenia právnych predpisov ako aj judikatúru súdov vyjadril k žalobcom uplatnenému nároku, preto má súd za to, že trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby - príprava a prevzatie zastúpenia a vyjadrenie k žalobe tak ako si ich uplatnil a vyčíslil právny zástupca sú účelne vynaloženými trovami a ich vykonaním bola zo strany vedľajšieho účastníka poskytnutá žalovanej účinná pomoc v konaní.

Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka takto pozostávajú z odmeny za dva úkony právnej služby po 29,88 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie vo veci samej) podľa § 13a ods. 1 písm. a), c) cit. vyhl. spolu v sume 59,76, eur a režijného paušálu a to za 2 úkony v roku 2014 po 8,04 eur podľa § 16 ods. 3 cit. vyhl., spolu v sume 16,08 eur. Teda spolu trovy právneho zastúpenia (odmena + režijný paušál) predstavujú sumu 75,84 eur.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal neúčelnosť trov právneho zastúpenia s tým, že vedľajší účastník do konania nepriniesol žiaden prínos. Poukázal na absenciu súhlasu žalovaného so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. Navrhol rozsudok v napadnutom výroku zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka (§ 206 ods. 3 O.s.p.) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 O.s.p. a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Vedľajšiemu účastníkovi vznikol nárok na náhradu trov konania v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p.. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že vedľajší účastník vstúpil do konania a vo vyjadrení zo dňa 23.10.2014 namietal zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku navrhujúc v časti o zaplatenie 418,90 eur žalobu zamietnuť. V tejto časti bola žaloba vzatá späť a konanie bolo zastavené.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p., v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Účastník konania, ktorý v spore uspel (§ 142 ods. 1 O.s.p.) alebo zastavenie konania nezavinil (§ 146 ods. 2 O.s.p.), má v zásade nárok na náhradu účelne vynaložených trov tohto konania. Tento postúp môže súd prelomiť a nepriznať náhradu trov konania, ak sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.), na ktorú skutočnosť v podstate žalobca aj poukazuje. Odvolací súd preto podrobil žalobcom označené skutočnosti vyhodnoteniu, či predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Žalobca argumentuje predmetom činnosti vedľajšieho účastníka inter alia jeho vedľajšími intervenciami na ochranu spotrebiteľov v súdnych konaniach. Tým má byť podľa žalobcu vedľajší účastník spôsobilý sám vystupovať v konaní a zastúpenie advokátom len navyšuje trovy.

Táto argumentácia je nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca neuviedol jediný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Poskytnutie právnej ochrany právnickej osobe podporuje judikatúra Súdného dvora Európskej únie „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby,

a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Argument o navyšovaní trov zjavne neobstojí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi.

Aktivity vedľajšieho účastníka evidentne súvisia s ochranou spotrebiteľa a aj v predmetnej veci je zjavné, že žalovaný spotrebiteľ by musel čeliť žalobe profesionála navyiac zastúpeného advokátom.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania a jeho sankčná funkcia (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť“, tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich satisfakčná funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04) Vedľajší účastník vstúpil do konania a úspešne namietal neprijateľnosť zmluvnej podmienky, na základe ktorej si žalobca uplatňoval plnenie. Priznanie náhrady trov konania je preto náležité.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Občiansky súdny poriadok v § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

V prejednávanej veci vedľajší účastník na strane žalovaného sa k veci vyjadril a súd prvého stupňa, rovnako i odvolací súd v intenciách § 93 ods. 4 O.s.p. posúdil a dospel po zvážení všetkých okolností prípadu k záveru, že úkon vedľajšieho účastníka je v záujme žalovaného. Uvedené je zrejmé aj zo skutočnosti, že námietky žalobcu o prípustnosti vedľajšieho účastníctva boli súdom prvého stupňa zamietnuté (čl. 20).

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba zastavenie konania v časti 418,90 eur s príslušenstvom z procesného hľadiska nezavinil, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní.

Zákon č. 353/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v § 93 ods. 3 O.s.p. sa za prvú vetu vkladá nová druhá veta, ktorá znie:

"Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, 10b) súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada.". Tento zákon nadobudol účinnosť 1.1.2015. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel rešpektujúc ústavnú zásadu práva na spravodlivý proces k záveru, že vstup vedľajšieho účastníka do konania je potrebné posudzovať podľa zákona účinného v čase jeho vstupu. Je rozhodné, že vstup vedľajšieho účastníka do konania bol prvostupňovému súdu oznámený dňa 9.9.2014 a v rozhodnom období sa explicitne zákonom súhlas účastníka, na strane ktorého vystupovať v konaní mieni, nevyžadoval tak, ako to predpokladali právne predpisy účinné v čase oznámenia vstupu. Iba takýto ústavnokonformný výklad dáva zadosť vyššie spomenutej zásade práva na spravodlivý proces. Vo svetle týchto úvah odvolací súd pristúpil k preskúmaniu veci v zmysle ustanovení účinných v čase oznámeného vstupu (t.j. ku dňu 9.9.2014).

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo náhradu trov odvolacieho konania. Vedľajší účastník, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto mu ju odvolací súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.